

Nr 96.

Av herr **Lindhagen**, om ersättande av minskning i frivilligt understöd för det oundgängliga ideella föreningsväsendet i Sverige.

I samhällsarbetet spelar som bekant det ideella föreningslivet en mycket betydande roll. Statens och kommunernas officiella apparater förmå icke mer än att uppdraga de allmänna konturerna och ofta, kanske oftast lägger denna statskonst en alltför nivellerande hand över olika skapade individer och vitt skilda sakförhållanden. Det är då det lilla individulla frivilliga arbetet får taga vid i vinklar och vrår för att fylla ut luckorna, rätta i möjligaste mån de stora misstagen samt taga vård med kärlek och omtanke om varje liten människa och varje liten detalj.

Detta frivilliga enskilda arbete kostar emellertid penningar och det behöves mycket penningar, för att de frivilliga, uppoffrande krafterna skola kunna få tillfälle till en verksamhet, som något så när närmar sig behoven. Dessa penningar komma till en del från de ideella föreningarnas små medlemsavgifter. Till en stor del och i många särskilt kostsamma fall inflyta till den övervägande delen de erforderliga bidragen genom större eller mindre donationer eller teckningar och gåvor till växlande belopp. I den mån emellertid de större inkomsterna reduceras icke blott av konjunkturerna utan även genom beskattningsväsendet, särskilt den progressiva beskattningen och konjunkturbeskattningen, minskas på samma gång i hög grad inkomsterna av förenämnda frivilliga beskattning för att hålla det ideella föreningslivet i landet vid makt. Detta kämpar därför nu på många ställen en hård kamp för tillvaron och omfånget för dess arbetsmöjligheter minskas. Någon ändring till det bättre i detta förhållande är på grund av den sociala politikens oundgängliga framryckning icke att förvänta, utan snarare en fortsatt utveckling i den riktningen, att de forna bidragen till den ideella föreningsrörelsen beslagtagas av det allmänna beskattningsväsendet.

Under sådana förhållanden kan det vara på tiden att börja fästa

uppmärksamhet på denna skuggsida i utvecklingen. Människorna kunna icke undvara en personlig omvårdnad. Medel därtill måste på något sätt anskaffas i stället för dem, som nu gå alltmer förlorade. Detta kan, så vitt jag förstår, ej ske på annat sätt än genom att staten och kommunerna av de inkomster, som inflyta särskilt genom progressionen i beskattningen på det ena eller andra sättet genom lag förpliktas att till det ideella föreningsväsendet i landet avstå någon viss procent åtminstone, som disponeras i enlighet med lagens närmare bestämmelser. Något utsökt system kan detta icke heller bli och i synnerhet kommer fördelningen lätt att bli byråkratisk, partisk och orättvis. Men det är ett vida bättre system än undergången, och nöden har ingen annan lag.

På grund av vad sålunda anförts hemställes:

att riksdagen ville anhålla, att regeringen måtte taga i övervägande, huruvida och i vad mån det genom konjunkturerna och den progressiva beskattningen minskade frivilliga understödet för det oundgängliga, ideella föreningsväsendet i vårt land kan och bör ersättas med att i stället exempelvis en viss procent av de genom progression till stat och kommun influtna skattemedlen avsättas och disponeras för nämnda föreningsväsendes vidmakthållande.

Stockholm den 31 januari 1922.

Carl Lindhagen.